

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ประเทศต่างๆจึงพยายามปรับปรุงการจัดการศึกษาของตนเองให้ประสิทธิภาพมากที่สุด ประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ได้มีการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติมาโดยตลอด เพื่อให้การจัดการศึกษาสนองความต้องการอันเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งของสังคมไทยและจะช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นหลังการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติแต่ละครั้งจึงมีการประกาศใช้หลักสูตรใหม่ทุกระดับ โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาจะบรรลุเป้าหมายได้นั้นต้องอาศัยหลักสูตรเป็นเครื่องมือนำทาง ถ้าปราศจากหลักสูตรแล้วการจัดการศึกษาย่อมไม่ประสบความสำเร็จ หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา (สุทธิลักษณ์ คณานันท์, 2548, หน้า 1)

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกๆด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญาและสังคมให้สมดุลต่อเนื่องและมั่นคงตามศักยภาพของแต่ละคน ปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ นอกจากจะขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนแล้วยังประกอบด้วย หลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและกระบวนการบริหารจัดการโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตร ซึ่งเป็นแม่แบบสำหรับการจัดการศึกษาจะต้องมีลักษณะกว้างยืดหยุ่นและมีความเป็นสากล ทัดเทียมมาตรฐานโลก มีเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในโลกปัจจุบันและอนาคตเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตรให้ยืดหยุ่นและหลากหลายสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงของชุมชนหรือสังคม (ธีรารัง บัวศรี, 2542, หน้า 77)

หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเป้าหมายของหลักสูตร เปรียบเสมือนแบบแปลนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรกล่าวว่า วัตถุประสงค์ที่ต้องการมีอะไรบ้าง จะใช้อะไรเป็นวัสดุอุปกรณ์จะสอนอย่างไรจัดเตรียมการสอนอย่างไร เพื่อช่วยในด้านการเรียนการสอน หลักสูตรจึงมีความสำคัญเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการเป็นแนวทางในการปฏิบัติของครูที่จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ ความประพฤติก มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ (ปริยาพร วงศ์อนุคโรจน์, 2543, หน้า 39) การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผนการจัดการเรียนการสอนทุกประเภทเพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้และต้องวางแผนประเมินผลเพื่อให้ทราบว่า การเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนนั้นได้บรรลุตามความมุ่งหมายหรือไม่ หลักสูตรที่ดีจะต้องมีการพัฒนา

เปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนนั้นได้บรรลุตามความมุ่งหมายหรือไม่ หลักสูตรที่ดีจะต้องมีการพัฒนา อยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครอง ประเทศตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ (กาญจนา คุณารักษ์, 2540, หน้า 291) สิ่งที่จะชี้ว่าคุณค่าของหลักสูตรมีคุณภาพดี หรือไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย คือ การ ประเมินผลหลักสูตร การประเมินหลักสูตรทำให้ทราบปัญหาและแนวทางแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่จำเป็นต้องมีการประเมิน หลักสูตร เพราะการประเมินทำให้ทราบว่า หลักสูตรนั้นมีคุณค่าเป็นอย่างไร เหมาะกับสภาพ สังคม การเมือง เศรษฐกิจ และการปกครองของประเทศหรือไม่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการ ปรับปรุงหลักสูตรใหม่ต่อไป (กาญจนา คุณารักษ์, 2540, หน้า 271) ดังนั้นหลักสูตรจึงควร ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอๆ การประเมินหลักสูตรจะเป็นกระบวนการที่สำคัญ ประการหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตรจะทำให้ทราบถึงปัญหาและแนว ทิศทางการปรับปรุงหลักสูตรชัดเจนขึ้น เพราะการประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายเพื่อคุณค่าของ หลักสูตร ตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เพื่อตัดสินใจการวางเค้าโครงรูปแบบของระบบหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เพื่อวัด ประสิทธิภาพของผลผลิต คือ ผู้เรียน ผลจากการประเมินหลักสูตรจะเป็นตัวบ่งชี้ว่า หลักสูตรควรมี การปรับปรุงแก้ไขส่วนใดบ้าง ในการจัดหลักสูตรนั้นไม่มีหลักสูตรใดที่จัดได้อย่างสมบูรณ์ โดย ไม่ต้องมีการปรับปรุงเมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรควรมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย แต่จะ เปลี่ยนแปลงไปในรูปใดหรือขั้นตอนใดหรือเวลาใดจะต้องมีข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจเมื่อ เป็นเช่นนั้น การประเมินหลักสูตรเป็นระยะๆ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผลจากการประเมิน หลักสูตรจึงเป็นข้อมูลในการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการตรวจสอบ ข้อมูล จากการวัดแง่มุมต่างๆของสิ่งที่ประเมินนำมาพิจารณาร่วมกันและสรุปได้ว่า คุณค่าของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นมีคุณภาพได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือปรับปรุงแก้ไข (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2536, หน้า 7)

ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับใดก็ตามจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการ ประเมินหลักสูตรเพื่อการพัฒนาต่อไปและในการศึกษาทุกระดับนั้นได้รวมถึงสถาบันอุดม ศึกษาที่เป็นระดับการศึกษาที่มีความสำคัญที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองความ ต้องการของประชาคมโลกโลกแห่งการเรียนรู้จะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สานสัมพันธ์อย่าง ใกล้ชิดกับสังคมข่าวสาร ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต เสริมสร้างทักษะในการ วิเคราะห์ตัดสินใจได้ด้วยตัวเองเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นพลเมืองที่จะสามารถดำรงชีวิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประชาธิปไตย นักศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องศึกษาอบรมใน หลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นมีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้า กับกระบวนการและเทคโนโลยีใหม่ได้ดียิ่ง เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ตลอดจนฝึกฝนในการ เรียนรู้ตลอดชีวิตไปพร้อมกันด้วยดังนั้นหลักสูตรระดับอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา

และปรับเปลี่ยนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2546) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเพื่อนำไปสู่ความมีมาตรฐานและความเป็นเลิศทางวิชาการต่อไป จึงได้ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2546 ขึ้นเพื่อให้มหาวิทยาลัยทุกแห่งดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้มีการกล่าวถึงหลักสูตรที่จะต้องมีการวางระเบียบขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทั้งในการเสนอหลักสูตรใหม่ การปรับปรุงหลักสูตร การปิดหลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรที่ใช้ในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้จึงมีการกำหนดแนวทาง คือ คณะและสาขาวิชาจะต้องมีการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรอย่างน้อยทุก 5 ปี (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 2552)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี เริ่มเปิดทำการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2543 และได้มีการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนมาเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน โดยใช้หลักสูตรพุทธศักราช 2548 มีนักศึกษาจบหลักสูตรไปแล้ว จำนวน 84 คน จากที่ได้ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์มาได้ระยะหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่มีการประเมินหลักสูตรที่ผ่านมามีสภาพปัญหาอย่างไร สื่อการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอนว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ ความต้องการของชุมชนและผู้เรียนหรือไม่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและประเมินหลักสูตรว่ามีปัญหา อุปสรรค มีข้อดี ข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินครั้งนี้มาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรหลักสูตรในส่วนที่บกพร่องให้มีความสมบูรณ์และเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเพื่อรับรองการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญในการประเมินหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี และมีทฤษฎีการประเมินหลักสูตรในรูปแบบต่างๆ คือ 1) รูปแบบการประเมินของแฮมมอน (Hammond) เป็นการประเมินในด้านนวัตกรรมในการเรียนการสอนที่เน้นความต้องการของผู้เรียน 2) รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler Model) เป็นการเปรียบเทียบสิ่งที่ผู้เรียนสามารถทำได้จริงหลังการเรียนการสอน 3) รูปแบบการประเมินของครอนบาค (Cronbach Model) เป็นการประเมินการเรียนการสอนและการ

4) รูปแบบการประเมินของสคริฟเวน (Scriven Model) เป็นการประเมินในการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและผลกระทบบทการประเมินหลักสูตร 5) รูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin) เป็นการประเมินที่ช่วยในการตัดสินใจว่าโครงการบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ แต่ไม่ได้รับความนิยมเนื่องจากยังขาดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน 6) รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam Model) เป็นการประเมินรูปแบบการประเมินที่มีครอบคลุมตั้งแต่บริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิตของหลักสูตร ซึ่งผลจากการประเมินสามารถนำไปเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องใช้นำมาพิจารณาในการตัดสินใจว่าหลักสูตรมีคุณค่าหรือควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงส่วนไหนบ้างของหลักสูตร จึงทำให้หลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายเนื่องจากที่มีระบบแบบแผนอย่างชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม เพราะเป็นรูปแบบการประเมินที่ให้รายละเอียดครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร คือ 1) ด้านบริบท เป็นการประเมินสภาพแวดล้อม ลักษณะทั่วไปของหลักสูตร ความต้องการและสภาพปัญหาต่างๆ เพื่อให้ได้หลักการและเหตุผลมากำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) ด้านกระบวนการ เป็นการประเมินขั้นตอนในการปฏิบัติงาน โดยนำหลักสูตรไปใช้ในสภาพการณ์ที่เป็นจริงและเพื่อให้ได้ข้อมูลป้อนกลับมาให้ผู้ปฏิบัติงาน 4) ด้านผลผลิต เป็นการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติงาน ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นไปตามที่คาดหวังมากน้อยเพียงใด จึงกล่าวได้ว่ารูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) เป็นการประเมินหลักสูตรที่ได้ข้อมูลสารสนเทศในตัดสินใจว่าจะดำเนินการหลักสูตรต่อไปหรือยกเลิกหรือการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายในการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านบริบท (context evaluation) ได้แก่ จุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาวิชาของหลักสูตร
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น(input evaluation) ได้แก่ คุณลักษณะของครู คุณลักษณะของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน สถานที่เรียนและงบประมาณ
3. ด้านกระบวนการ (process evaluation) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลและการบริหารหลักสูตร
4. ด้านผลผลิต (output evaluation) ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านทั่วไป ด้านวิชาชีพและด้านลักษณะนิสัย

4. ด้านผลผลิต (output evaluation) ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านทั่วไป ด้านวิชาชีพและด้านลักษณะนิสัย

ความสำคัญในการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้สารสนเทศของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ซึ่งเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ในสาขาวิชาช่างยนต์ ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ของหลักสูตร
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจนำไปปรับประยุกต์ใช้ประเมินหลักสูตรอื่นๆต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (cipp model) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (context evaluation) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (input evaluation) ด้านกระบวนการ (process evaluation) และด้านผลผลิต (output evaluation)

2. ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ได้แก่ คณบดี และรองคณบดี จำนวน 3 คน อาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 จำนวน 7 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ตามหลักสูตรหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 การศึกษา 2552 จำนวน 26 คน ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 ปีการศึกษา 2549 – 2551 จำนวน 84 คน ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจเอกชนที่ผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานอยู่ด้วย จำนวน 80 คน รวมทั้งสิ้น 200 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิป (CIPP Model) เพื่อให้ครอบคลุมตัวแปรที่จะศึกษาในองค์ประกอบการประเมิน ดังนี้

- 3.1 จุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาวิชาของหลักสูตร
- 3.2 คุณลักษณะของครู คุณลักษณะของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน สถานที่เรียนและงบประมาณ
- 3.3 การจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การบริหารหลักสูตร
- 3.4 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาด้านทั่วไป ด้านวิชาชีพและด้านลักษณะนิสัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการที่จะพิจารณาถึงคุณค่า คุณภาพ จุดเด่น จุดด้อยและความสำคัญของหลักสูตรโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและตัดสินคุณค่าของหลักสูตรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ให้มีความเหมาะสม ประกอบด้วย การประเมิน 4 ด้านดังนี้

1. ด้านบริบท (context evaluation) หมายถึง การประเมินสภาพแวดล้อมลักษณะทั่วไปของหลักสูตร ความต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นพื้นฐานของหลักสูตรเพื่อนำไปสู่การกำหนดหลักการและเหตุผลในการนำมากำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร ในการวิจัยครั้งนี้ประเมินเกี่ยวกับ 1) จุดประสงค์ของหลักสูตร 2) โครงสร้างของหลักสูตร 3) เนื้อหาวิชาของหลักสูตร
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (input evaluation) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆที่ใช้ในการดำเนินงาน หรือ ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ที่จะเป็นตัวกำหนดวิธีการที่จะนำไปใช้ปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการ ในการวิจัยครั้งนี้ประเมินเกี่ยวกับ 1) คุณลักษณะของครู 2) คุณลักษณะของผู้เรียน 3) สื่อการเรียนการสอน 4) สถานที่เรียน 5) งบประมาณ
3. ด้านกระบวนการ (process evaluation) หมายถึง การประเมินกิจกรรมต่างๆ ในขั้นการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติงาน ในการวิจัยในครั้งนี้ประเมินเกี่ยวกับ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การวัดและการประเมินผล 3) บริหารหลักสูตร
4. ด้านผลผลิต (output evaluation) หมายถึง การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบที่จะเกิดจากการปฏิบัติตามหลักสูตร ในการวิจัยในครั้งนี้ ประเมินเกี่ยวกับ 1) คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา 1.1 ด้านทั่วไป 1.2 ด้านวิชาชีพ 1.3 ด้านลักษณะนิสัย

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลที่ผู้สอนจัดให้ซึ่งมีคุณวุฒิต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา สำหรับผู้ที่จบการศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

ช่างยนต์ หมายถึง แผนกวิชาช่างยนต์ ที่เปิดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

จุดประสงค์ของหลักสูตร หมายถึง ความต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาหลักสูตรไปแล้ว นักศึกษาแผนกวิชาช่างยนต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

โครงสร้างของหลักสูตร หมายถึง กลุ่มรายวิชาที่ผู้เรียนจะต้องเรียนตลอดหลักสูตรนักศึกษาแผนกวิชาช่างยนต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

เนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ วัสดุ ตำรา เอกสารและหนังสือประกอบการเรียนการสอน ที่ใช้ในการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สาขาวิชาช่างยนต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

สถานที่เรียน หมายถึง สถานที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติงาน การฝึกทักษะหรืออำนวยความสะดวก ได้แก่ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

งบประมาณ หมายถึง เงินที่ได้กำหนดไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 ศูนย์สุพรรณบุรี

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การประเมินแบบแผนวิธีการจัดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรนักศึกษาแผนกวิชาช่างยนต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร ได้แก่ การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริหารวัสดุหลักสูตร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตรวิชาช่างยนต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการทดสอบความสามารถ ความรู้ของผู้เรียนด้วยเครื่องมือต่างๆ เพื่อพิจารณาตัดสินคุณค่าอย่างมีกฎเกณฑ์และนำผลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนแผนกวิชาช่างยนต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

ผู้บริหาร หมายถึง คณบดีและรองคณบดี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่สอนตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาช่างยนต์ สาขาวิชาช่างยนต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 ระหว่างปีการศึกษา 2549 - 2551 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาด้านทั่วไป หมายถึง ลักษณะประจำตัวของผู้สำเร็จการศึกษาที่พึงมีเมื่อสำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ได้แก่ การมีความรู้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม

คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาด้านวิชาชีพ หมายถึง ความรู้พื้นฐาน ความรู้ความสามารถทั่วไปในอาชีพ ความรู้ความสามารถด้านทักษะปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี

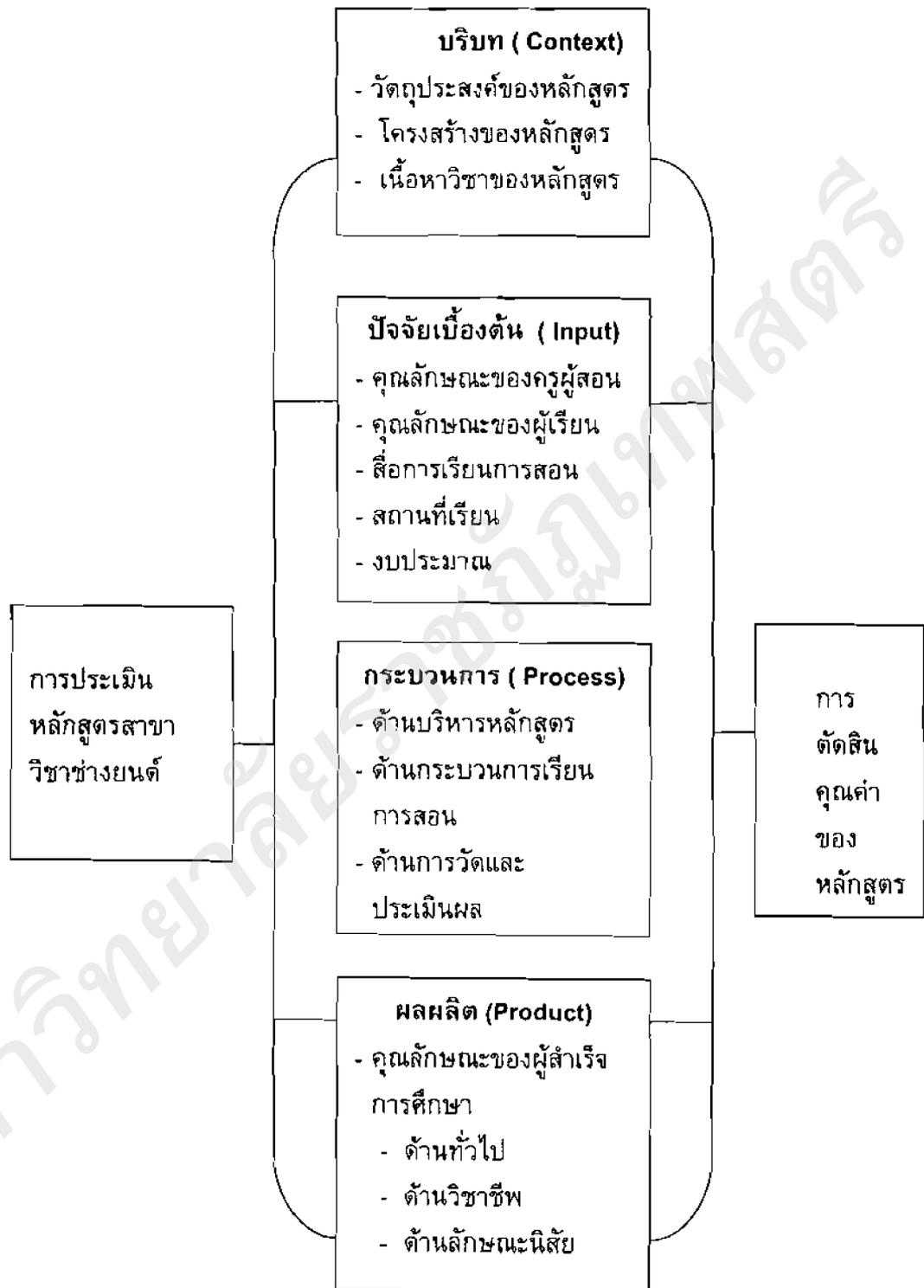
คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาด้านลักษณะนิสัย หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ได้แก่ ความตรงต่อเวลา ความขยันอดทนในการทำงาน ความซื่อสัตย์สุจริตและการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีและต่ำกว่าระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาชีพต่างๆ ในการวิจัยนี้ หมายถึง ศูนย์สุพรรณบุรี ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548

ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง หัวหน้าแผนกหรือหัวหน้าคณะ
วิชาในสถานศึกษา หัวหน้าแผนกหรือผู้จัดการฝ่ายขององค์กรธุรกิจทั้งภาครัฐและเอกชนรวมทั้ง
รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญหรือชำนาญการในสาขาวิชาช่างยนต์ ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาดำ
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
สุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ปฏิบัติงานอยู่ด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์
พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษา
หลักการแนวคิด ทฤษฎี การประเมินหลักสูตรนั้น มีแนวคิดและรูปแบบการประเมินหลาย
รูปแบบ การใช้รูปแบบใดเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินสิ่งใด ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์
งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร พบว่างานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรนิยมใช้
รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ของดาเนียล แอล สตัลเฟิลบีม (Daniel L.
Stufflebeam) สามารถช่วยในการตัดสินใจว่าหลักสูตรจะดำเนินการต่อไปหรือยกเลิกหรือ
ปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยจึงเลือกใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ในการประเมิน
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ในครั้งนี้โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการ
ประเมินหลักสูตรทั้ง 4 ด้าน แสดงได้ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี